

Către

Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii,

Doamnei președinte Nicoleta Margareta Țiț

Asociația Magistratilor din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor, declarată „de utilitate publică” prin Hotărârea Guvernului nr. 530/21 mai 2008, membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIJ) și a Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM) din anul 1994 - cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, e-mail amr@asociația-magistratilor.ro -, reprezentată legal de judecător dr. Andreea Ciucă, în calitate de președinte interimar,

Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR), membră a MEDEL - Magistrats européens pour la démocratie et les libertés, cu sediul în cu sediul în Oradea, Parcul Traian nr.10, județul Bihor, e-mail office@unjr.ro , reprezentată de judecător Dana Gîrbovan, în calitate de președinte,

Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO), organizație neguvernamentală, apolitică și profesională a judecătorilor, cu sediul în municipiul Oradea, str. Bradului, nr.1, e-mail, contact@ajado.ro , reprezentată legal de judecător Florica Roman, în calitate de președinte,

formulează prezenta

CERERE DE APĂRARE A INDEPENDENȚEI PUTERII JUDECĂTOREȘTI

față de declarațiile Primului ministru Ludovic Orban, referitoare la o hotărâre a Curții de Apel București pronunțată în data de 24.06.2020, în contradictoriu cu Ministerul Finanțelor Publice, prin care a fost admisă în parte cererea de suspendare a executării unui act administrativ ce avea ca obiect reorganizarea direcției juridice din cadrul acestui minister. Mai exact, astfel cum rezulta de pe portalul instanței, în dosarul nr. 2197/2/2020 al Secției a VIII-a contencios administrativ și fiscal, a fost suspendată executarea Hotărârii Guvernului nr. 380/2020 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, în ceea ce privește Art. I pct. 3 – Anexa, referitor la desființarea Direcției Generale Juridice și înlocuirea acestei structuri cu două noi structuri - Direcția Juridică și Reglementare și Direcția Contencios, suspendarea executării hotărârii de guvern fiind dispusă până la pronunțarea instanței de fond.

La data de 24 iunie 2020, referindu-se punctual la aceasta hotărâre judecătorească, Primul ministru Ludovic Orban a declarat următoarele:

"Este vorba despre o suspendare până la judecarea de fond. *Nu pot să nu îmi pun întrebări ce treabă există în această procedură. Managementul unui minister trebuie să își organizeze ministerul așa cum consideră necesar.* Nu suntem la primele astfel de decizii și aici chiar îi îndemn pe judecători să judece cu mai multă atenție, pentru că în elaborarea Hotărârilor de Guvern de organizare și funcționare ale ministerelor, ale autorităților administrației centrale, conducătorii acestor instituții au posibilitatea legală de a-și organiza activitatea în departamente, direcții generale așa cum consideră ei că este bine. Dacă în felul

ăsta se suspendă hotărâri de guvern, reforma în administrație va fi întârziată, pentru că cine știe când se va ajunge la judecarea pe fond. *Suspendarea unei hotărâri legate de reorganizarea direcției juridice nu mi se pare corectă*".

Îndemnurile adresate de la vârful Guvernului către judecători de a judeca "cu mai multă atenție" cauze concrete aflate pe rolul instanțelor de judecată, combinate cu adevărate indicații adresate judecătorilor despre soluțiile ce ar trebui pronunțate în acest tip de cauze, reprezintă un factor cert și inadmisibil de presiune atât asupra judecătorilor din cauza respectivă, cât și pentru restul judecătorilor specializați în contenciosul administrativ al căror rol este, prin definiție, acela de a verifica legalitatea actelor administrative și, prin urmare, de a cenzura actele administrative nelegale, inclusiv cele emise la nivel de Guvern.

Este îngrijorător faptul că Premierul României își dorește ca o serie de acte administrative să fie excluse de la controlul instanțelor și, pentru că acest lucru nu este permis de lege, să încerce să obțină *de facto* acest rezultat, prin solicitări publice îndreptate direct către judecători.

Efectele acestei declarații sunt agravate de contextul în care a fost făcută, un context caracterizat printr-o presiune tot mai accentuată de la nivelul Guvernului către judecătorii specializați în contencios administrativ.

Reamintim că, prin art. IV pct. 26 din OUG 23/2020, Guvernul a reglementat o abatere disciplinară special "dedicată" judecătorilor din cauzele de achiziții publice, potrivit căreia "*Nerespectarea termenelor prevăzute de prezenta lege ori a dispozițiilor cuprinse în prezenta lege privind soluțiile ori măsurile ce pot fi dispuse de instanța constituie abatere disciplinara si se sancționeaza conform legii*".

Această dispoziție a fost resimțită – în mod legitim - ca un factor extrem de presiune de către judecătorii vizați, motiv pentru care subscriesele asociației au solicitat Avocatului Poporului sesizarea Curții Constituționale, arătând că "*prin adoptarea art. 68^A1 din OUG 23/2020, independenta judecatorului de caz este brutal incalcata, acesta fiind obligat sa solutioneze cauza nu in functie modul in care apreciaza cu privire, spre exemplu, la necesitatea si utilitatea unui probatoriu, ci in functie de termenul maxim stabilit de Guvern, sub amenintarea sanctionarii sale.*"

Or, deși OUG 23/2020 a fost declarată în întregime neconstituțională, prin proiectul de lege nr. PL-x nr. 354/2020 nu doar ca se reia instituirea acestei abateri disciplinare, pentru o raspundere obiectiva, ce se angajeaza fara existenta vreunei culpe singura conditie fiind trecerea unui termen scurt – modalitatea de reglementare inacceptabila in sistemul de raspundere al magistratilor, existent la nivel european –, dar se și impun expres cele mai aspre sancțiuni disciplinare: suspendarea din funcție, retrogradarea în grad profesional sau excluderea din magistratură. Dincolo de aspectele de vădită încălcare a statutului judecatorului, prin această reglementare se creeaza nimic altceva decat un instrument de îndepărtare a judecătorilor incomozi de la soluționarea cauzelor având ca obiect achizițiile publice, oricare dintre sancțiunile prevăzute având ca efect direct și imediat eliminarea judecatorului de la judecarea acestor tipuri de cauze.

În acest context, de presiuni fără precedent asupra judecătorilor care au competența în soluționarea litigiilor ce implică și chestiuni sensibile pentru Stat, declarațiile Primului ministru, prin care acesta dă pur și simplu directive judecatorilor despre cum să judece dosare aflate pe rolul instanțelor, constituie o încălcare fățișă a independenței atât a judecătorilor de caz, cât și a puterii judecătorești în ansamblul său.

Asociațiile semnatare subliniază că fără justiție independentă nu poate exista stat de drept, iar o justiție independentă presupune în primul rând judecători independenți, ce judecată cauzele doar în baza legii și a conștiinței lor, feriti de orice presiuni, restricții, influențe, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, astfel cum este prevăzut în mod expres în art. 2 alin. 3 din Legea nr. 303/2004.

De mai bine de 30 de ani, art. 2 din “*Principiile fundamentale ale independenței sistemului judiciar*”, redactate de Organizația Națiunilor Unite în 1985, stipulează că “*sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv*”.

Ca atare, de esența independenței judecătorilor este faptul că aceștia se supun numai legii, fiind interzis orice amestec din partea executivului sau legislativului, indiferent de modul în care acesta se materializează prin: influențe directe sau indirecte, sugestii, indicații sau presiuni de orice natură.

Asociațiile semnatare reamintesc că legea este egală pentru toți, cetățeni și Stat deopotrivă. Hotărârile judecătorești trebuie executate și autoritatea judecătorilor trebuie respectată chiar dacă deciziile acestora nu sunt pe placul Premierului României, fiind inadmisibil ca, de la înălțimea și cu puterea funcției pe care o deține, să facă presiuni asupra judecătorilor pentru a obține hotărâri favorabile Guvernului pe care îl conduce.

Asociațiile semnatare subliniază că aceste principii se impun cu deosebire în raporturile de drept administrativ, domeniu în care puterea judecătorească are rolul de a cenzura actele puterii executive. Or, modul în care puterea politică se raportează la contenciosul administrativ face diferența între un sistem democratic și unul iliberal sau chiar totalitar, fapt subliniat constant în lucrări de specialitate.

“Dreptul administrativ nu este, în această concepție – (sovietică, n.a.) - , despre cenzura actelor guvernului, ci despre puterea acordată guvernului în cadrul unui sistem legal și despre siguranța că agențiile statului au dobândit puteri suficiente de la legiuitor. (...) În tradițiile juridice din Vest, legea administrativă privește regulile de control asupra actelor guvernamentale, în interesul atât al guvernului, cât și al cetățenilor”, subliniază profesorul Tom Ginsburg în articolul “Administrative Law and the Judicial Control of Agents in Authoritarian Regimes”.¹

Or, atunci când judecătorilor de contencios administrativ le sunt puse sub semnul îndoielii de către însuși Premierul țării nu doar calitățile profesionale, ci chiar și competențele legale în a dispune asupra legalității actelor guvernului, este necesară intervenția promptă și hotărâtă a Secției pentru Judecători din cadrul CSM pentru apărarea independenței atât a judecătorilor în soluționarea cauzelor cu care sunt învestiți, cât și a puterii judecătorești în relația sa cu puterea executivă.

Potrivit art. 30 alin. 1 din Legea 317/2004, republicată, “(1) Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, (...) precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea.”

¹ Publicat în “Rule by Law. The politics of Courts in Authoritarian Regimes”, Cambridge University Press, 2008

De asemenea, potrivit art. 75 din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor,

“(1) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu:

a) să apere judecătorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea;

b) să apere reputația profesională a judecătorilor;

c) să apere independența puterii judecătorești.”

În consecință, față de toate aceste motive, asociațiile semnatare solicită Consiliului Superior al Magistraturii să sancționeze ferm, rapid și public această acțiune de intimidare și imixtiune în actul de justiție, prin admiterea cererii de apărare a independenței judecătorilor și instanțelor de judecată contra declarațiilor făcute de Premierul României, domnul Ludovic Orban.

În drept, invocăm art. 30 alin. 1 din Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, coroborat cu art. 75 din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Jud. dr. Andreea Ciucă
AMR

Jud. Dana Gîrbovan
UNJR

Jud. Florica Roman
AJADO

